

Nu bliver der sagt, at landmændene boykotter på grund af grønne afgifter. Det er egentlig ikke helt rigtigt. Også på det område var Mors foregangsområde. Det var faktisk bønderne på Mors, der først boykottede slamudkørsel. Det skete allerede første gang i 1992, og det var faktisk en protest mod indførelse af de 2-meterbræmmer. Det var altså under en VK-regering, så det kan vi jo ikke give den nuværende miljøminister skylden for.

Problemet opstod, da Folketinget for år tilbage vedtog, at alle vores landsbyer skulle kloakeres, og hvis der er nogle skadelige stoffer, skal de flyttes fra ét sted til et andet. Man flytter altså problemet.

Derfor vil jeg da godt advare dem, der måske har tanker om, at hele Danmark skal kloakeres, også ude i de små landsbyområder og huse: Det vil bare forværre problemet, for der er ingen ting, der renser som jord. Og det må man netop også erkende her, for det er jo jord, man vil have kørt ud og have nedmuldet, således at planterne kan optage det. Så lad endelig os, der bor helt ude på bøhlandet, bevare vores eget system.

Endelig vil jeg da sige – jeg ved selvfølgelig ikke, om det er en god idé, for det er noget, jeg aldrig har tænkt over før – at hvis der er områder, hvor det kniber med at finde marker, der produceres fødevarer på, kunne man jo overveje at bruge slammet andre steder. Vi har jo faktisk tusindvis af hektarer her i Danmark, hvor der er plantet skov inden for de sidste 2-3 år, og indtil træerne har i hvert fald den her højde, kan der udmærket køres slamspredere ud i skoven.

Så jeg vil godt spørge ministeren – det er ikke sikkert, at ministeren ved det nu, men så kunne vi måske få svaret senere – om almindelige julepyntplanter, fyr og gran, osv. kan tåle det her, for så var det jo en udmærket måde at komme af med slam, hvor det kniber, for normalt spiser vi jo ikke juletræer.

Elsebeth Gerner Nielsen (RV):

Forslagsstillerne har ret i, at slammet skal anvendes. Dels har det en god gødningsværdi, dels er mængden af kadmium i slam ikke større end i eksempelvis handelsgødning. Og det er vigtigt at være opmærksom på, at det, vi i forvejen kører ud på markerne, jo også på forskellig vis belaster miljøet. Det er ikke bare slam, der er et problem.

Miljøministeriet har netop udsendt en ny bekendtgørelse om slam, og jeg skal ikke blande mig i debatten om, hvorvidt den er udsendt for

tidligt eller for sent; vi kan bare konstatere, nu er den der, og det, vi må sørge for, er, at den er tilstrækkelig god, altså at den lever op til de krav, kommuner med rette kan have til sådan en bekendtgørelse.

Vi har jo desværre oplevet nogle problemer – det giver jeg forslagsstillerne fuldstændig ret i – bl.a. på grund af for dårlig kontrol med opbevaringen.

Det, jeg glæder mig meget over, er, at økologiske landmænd generelt er meget positive over for at skulle modtage slam. De anerkender netop, at slam er en del af det økologiske kredsløb, og at det derfor skal tilbage til jorden igen som gødning. Det, vi så må håbe, er, at også det traditionelle landbrug kommer til at forstå, at slam ikke bare er et affaldsprodukt, men at det faktisk er et produkt, som kan have en stor gødningsværdi og dermed kan bidrage til at nedsætte omkostningerne for landbruget i forhold til at sikre den nødvendige gødsning.

At staten skulle kunne udstede økonomiske garantier for helt hypotetiske situationer, er efter min mening umuligt. Det, vi til gengæld må sørge for, er at garantere landmændene, at den slam, der kommer ud, har en ordentlig kvalitet, det vil sige, at kontrollen skal være i orden.

Og endelig er det allerbedste, vi kan gøre, det, som hr. Niels Langkilde var inde på i sit indlæg: Vi skal sørge for, at det spildevand, der kommer til rensningsanlæggene, er så rent som overhovedet muligt, det vil sige, at vi skal rense ved kilden.

Og dér er den byøkologiske handlingsplan, som boligministeren lige har fremlagt, et vigtigt redskab. Et andet vigtigt redskab er hele handlingsplanen for renere teknologi, altså at vi sikrer, at der ikke kommer kemikalier ud i spildevandet.

I Det Radikale Venstre kan vi fuldstændig tilslutte os de intentioner, der er i beslutningsforslaget, og det har vi sådan set allerede gjort ved at udsende den bekendtgørelse, som der allerede har været talt meget om fra denne talerstol i aften.

(Kort bemærkning).

Jens Vibjerg (V):

Det kan vel ikke være rigtigt, at det skal være landmanden, der skal lide tab og bære byrden, fordi jorden vil blive betragtet som forurennet, hvis vi herindefra ændrer på grænseværdierne, for så er det jo os, der går ind og ændrer nogle ting, og så må det være os, der påtager os et erstatningsansvar.